

## Nr 749

Av fru **Sjövall**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 82, angående bidrag till ortopediska hjälpmedel och hörapparater m. m.

I propositionen nr 82 till årets riksdag angående bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. citerar departementschefen socialpolitiska kommitténs uttalande om medicinskt-tekniska hjälpmedel, »att kostnaderna för dessa anordningar antingen bör utgöra en del av kostnaderna för sjukhusvården eller bestridas via den allmänna sjukförsäkringen. Att ålägga den enskilde patienten en del av kostnaderna i en för patienten i flertalet fall kännbar utsträckning utgör ett avsteg från de i vårt land godtagna principerna för sjukvårdens finansiering.» (Sid. 29.)

Departementschefen gör senare genom sina realförslag avsteg från denna principförklaring, trots den vidgning av den ekonomiska hjälp han föreslagit. Tämmligen slumpartat har vissa nya medicinskt-tekniska hjälpmedel utvalts, nämligen pacemakers och colostomi- samt ileostomiförband. En rad andra liknande proteser och förband används redan nu, exempelvis ögonproteser vid förlust av öga (kostnaderna kan uppgå till något tiotal eller till ett par hundra kronor), olika gom- och käkproteser, ileostomibag vid urinblåseoperationer, lymfödemstrumpor m. m. Om flertalet gäller att de är dyra. Dessa torde klart kunna inräknas bland hjälpmedel av samma principiella karaktär som dem propositionen upptar. Andra hjälpmedel finns, där gränsdragningen möjligen kan vara svårare, exempelvis starrglasögon eller glasögon vid svåra former av närsynthet — också dessa betydligt dyrare än sedvanliga glasögon.

För patienter med prostatahypertrofi med urininkontinens föreligger utgifter för Petzerkatetrar.

Det kan inte vara riktigt att patienter, vilka måste lita till vissa medicinskt-tekniska hjälpmedel erhåller ekonomisk hjälp, medan andra patienter, i sak beroende av samma principiella typ av hjälpmedel, ställes utanför. Alla bör vara berättigade till hjälp. Denna bör omfatta såväl anskaffningskostnader som löpande utgifter samt reparationskostnader.

De löpande kostnaderna är ofta högre än anskaffningskostnaderna; så anger t. ex. medicinalstyrelsen att engångskostnaden för bandage för en colostomipatient uppgår till 75 kr. (inkluderande 100 påsar) samt d:o för en ileostomipatient 100 kr., medan kostnaderna för i övrigt erforderliga påsar uppskattats uppgå till 100—300 kr. per år och patient. Totalkostnaderna för anskaffning av bandage och första uppsättningen påsar beräknas för

dess två patientgrupper uppgå till 50 000 kr. per år medan kostnaderna för övriga förbrukningspåsar skulle ligga mellan 300 000—400 000 kr. per år. Departementschefens förslag innebär att den första posten godkännes och patienterna befrias från dessa kostnader; den andra — större — utgiften skall de fortfarande själva stå för. Staten har godtagit kostnadsfria läkemedel; denna typ av medicinskt-tekniska hjälpmedel måste i princip vara likvärdig med kostnadsfria läkemedel.

Departementschefen godtar vidare reparationskostnader för ortopediska hjälpmedel men exempelvis ej för hörapparater; även här bör samma principer få gälla över hela fältet, i annat fall kan man ju hamna i det läget, att patienter begär nya hjälpmedel i stället för att låta genomföra reparationer av gamla sådana.

I olika sammanhang har departementschefen påpekat de administrativa svårigheter som kan uppkomma om fältet för ekonomiskt stöd vidgas. Redan nu ligger administrationen för ortopediska hjälpmedel på ortopediska kliniker, för hörapparater på otologiska kliniker samt för pacemakers på hjärtkirurgiska kliniker. Det kan inte vara någon svårighet att överlämna övrig administration till övriga kliniker som kan komma i fråga, ögonkliniker, kirurgiska kliniker etc.

Vidare bör beaktas att nya, nu ej kända hjälpmedel snabbt kan komma att konstrueras. Ekonomiska stödåtgärder samt reglerna för dessa måste utformas så, att även nya medel kan bli bidragsberättigande.

I motion II: 449 1962 har jag tidigare hemställt om utredning av vissa av ovan berörda problem. En sådan utredning bör omfatta samtliga existerande medicinskt-tekniska hjälpmedel, kostnaderna för anskaffning, löpande förbrukning, kostnader för skötsel av dessa hjälpmedel samt för reparationer av dem. Även administrativa problem bör utredas.

Utredningen bör lämpligen överlämnas till den i december 1961 tillsatta utredningen med uppgift att verkställa en översyn av sjukförsäkringslagen.

Under hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att samtliga i motionen angivna problem måtte beaktas av ovan nämnda utredning.

Stockholm den 27 mars 1962

*Elisabet Sjövall*